

Dobosi Bea

AZ ÉN ÜGYEM

WORLD PRESS PHOTO

2020-09-29 | NOVELLA, WORLD PRESS PHOTO

Mifelénk nincs foglalkozásuk, csak munkájuk az embereknek. Testüket a ruha alatt sosem éri a nap. Hajlataikban éjjel megmozdulnak az idegen testek, kézfejükön munka közben kidülled az ér. A temetőben a földből kifordult fűcsomók közt dülöngélő kőkeresztek, a szél himbálja a vödröt a kút hengerén.

Az asszonyok rengő felkarral nagy fazekakban keverik az ételt, és annyi gyereket szülnék, ahányat az Úr ad. Az apák megtanítják fiaikat imádkozni és zománcos tálba felfogni a meleg vért. Vasárnap liturgia és ételszag. Az asztalon hagyott sertésbordát beköpi a légy.

Nagyapám pap volt, apám hithű kommunista. Anyám arra tanított, hogy azt kell tenni, amit mondanak. Otthonunkban mindenbe beitta magát a savanyú kenyér szaga, a ledugaszolt gázcsőre húzott vécépapír-gurigát belepte a por. Poharainkban kénes bor, a falak tövében cigarettacsikk és egérürülék.

Egy jobb élet reményében költöztem Nyugatra. Szüleim a konyhában nézték, ahogy nyakamba vetem hurokra kötött sálamat. Apám szája szokatlanul ferdének tűnt, szeme alá félköröket rajzolt a szemüveg szarukerete. Anyám illatos piskótát sütött, és a fenekébe törölte lisztes kezét.

várták a hálát

Tudtam, attól félnek, hogy nem lesz, aki gondjukat viselje öregségükre. Még várták a hálát felnevelésemért. Anyám régi beidegződésből a mosógépet sajátjának, az autót apáménak mondta. A csap kísértetiesen búgott, és vizes lett a hasa, amikor a sugár szétfröccsent a felfordított tál fenekén.

Cégről cégre jártam önéletrajzommal, mint ócska portékájával a házaló. Elfogott az undor, amikor vizelni láttam egy csövest egy kapualjban, vagy egy légkondicionálóból karomra cseppent más kondenzált lehelete. A befizetetlen számlák szaporodtak a hűtőn, a pók hálót szőtt a bojler mögé.

Megtanultam gépelni és sminkelni. Jobban éreztem magam, ha letagadtam egy számot lábméretemből, egy centit magasságomból. A tükör előtt kicsavarodva nézegettem hátamon az anyajegyeket. Kiterítettem a térképet, megjegyeztem a buszjáratok számát, kimondtam a metrómegállók nevét.

Főnököm apám lehetett volna. Ha sötét irodájában felkapcsolta a villanyt, az ablak üvegében látszott, ahogy fölém hajol. Teste megfeszült, jobb lába rángatózott, szeme egy pillanatra üveges lett, mintha meghalt volna. Valahol haragosan dudált egy autó, élesen csikorgott egy fék.

Azt mondta, a lakás egy ismerőséé. A polcokon iskolai kötelező olvasmányok, a fiókokban beszáradt golyóstoll és csavarhúzó. Idegen levágott körme újságpapíron a szamárfüles bevásárlólista és a mosatlan csésze mellett. Az utcai lámpák fényétől narancssárga volt az ég.

Sosem jött bejelentés nélkül. Amikor felhívott, mindig recsegett a vonal. Elképzelttem cserepes száját, és megpróbáltam értelmes mondatokká formálni a foszlányokat. Tudtam, hogy a városon át idetart, ahol fejére húzhatja a takarót, két térde közé csúsztathatja a kezét.

Az előszobában ropogó ízületekkel féltérdre ereszkedett, fejét meghajtotta, mint aki imádkozni készül. Sóhajtott, és kioldotta cipőfűzőjét. A konyhában kivette a nejlonzacskóból a bort, sajtot, kenyeret. A hűtőben pislantott a lámpa, amikor kinyitotta az ajtót, hangosan cuppant a gumiszigetelés.

Talpa alatt recsegett az öreg parketta, a megvetemedett vécéajtó nem záródott rendesen. A kilincs kotyogott, az ajtólap és a félfá között kiszökött a fény. Vizelt, megnyitotta a csapot. Tudtam, hogy kiszedegeti a hajszálakat a mosdókagylóból, aztán üres arccal az ujjlenyomatos tükörbe néz.

hogyan ne érezzem

Apránként fedeztem fel a ráncokat füle alatt, és a pöttyöket orra tövében. Másik oldalamba fordultam, hogy ne érezzem a leheletét. Sípólva lélegzett, összerándult, és torokhangon felkiáltott. Nyakán olyan vékony volt a bőr, hogy féltem, kezem érintésétől kiserken belőle a vér.

Tudtam, amíg alszom, benéz az éjjeliszekrény mögé és az ágy alá, mint aki elgurult pénzermét keres. Kihúzogátja a fiókokat, megszámlolja a gyógyszereket. A dobozokba türelmetlenül gyömöszöli vissza a betegtájékoztatót, az üvegekbe a vattapamacsot. Eldugja a borotvapengét.

Szótlanul reggelit készítettem. A kenyér gödreiben összegyűlt a vaj, mint pocsolyában az esővíz. Csemegeuborkát karikáztam, a tojást ketchuppal pettyeztem, tenyerembe sepertem a morzsát. A konzervdoboz zörögve körbegurult a szemetesben, a porcelántányéron bántón megcsikordult a kés.

Néztem, ahogy csapvízzel tölti meg a hámló címkéjű flakont. Kezét combjába törölte, felvette kabátját. Amikor megmondtam, hogy terhes vagyok, olyan arcot vágott, mint aki nem ért egy viccet. Az óra számlapján kattant a mutató, a két ablaküveg között elveszetten döngött egy légy.

Úgy raktam elé felmondásomat, mint aki oltárasztalra helyez áldozatot. Mintha hirtelen kilókat fogytam volna, könnyebb lettem tőle. Kiabálás hallatszott, aztán valahol becsapódott egy ajtó. Az íróasztalon óriásinak tűnt a gyűrűs mappa, a régimódi spirálos naptár, az üveg levélnehezék.

Egyedül mentem be a kórházba, azt mondta, ez az én ügyem. Az udvar aszfaltjának repedéseiben sápadt virágok nőttek, a tetőn iszonyú szárnycsapásokkal verdesett egy madár. A téglakerítésen ismeretlen együttes koncertplakátja. Megjegyeztem az aréna nevét.

A vizsgálóasztal műanyag borítása minden mozdulatomra zavarba ejtően megnyikordult. A plafon a beázástól felpuffadt, a múmárvány kövezeten homokszín csigaházlenyomatok. Az ablak előtt törékeny fák a szürke, könnyű ég alatt. Halkan zümmögött a villanyvezeték.

Az orvos úgy nyújtotta felém a nyugtatót a fületlen üvegpohárban, ahogy a pap a bort szent euchariszián. Mintha titkos jelet adna, nem engedte le kezét. Szabályosan éreztem, ahogy szemem beesik üregébe, arcom besüpped, állam alatt ráncot vet a

bőr. Szégyelltem, hogy előnt a megkönnyebbülés.

kép | Tatsiana Tkachova, Fehéroroszország, Portré 2. díj, sorozat

A fehérorosz abortusz-szabályozás a legliberálisabbak közé tartozik Európában. Ennek ellenére ma is tabunak számít sok nő számára, és a terhességmegszakítási döntés gyakran szégyenérzettel párosul. Abortuszt fontolgató vagy választó nők mesélik el a maguk történetét. Kérésükre az arcuk rejtve maradt, a nevüket megváltoztattuk.

Alexandra (35 éves) első abortusza 23 éves korában volt, miután idősebb főnöke szexuális kapcsolatra kényszerítette. Évekkel később, már feleségként ismét a terhességmegszakítás mellett döntött. Még szoptatott, ezért nem kaphatott abortusz-tablettát, miközben pontosan tudta, hogy a későbbi műtéti beavatkozás mennyire megviseli majd.

WORLD PRESS PHOTO

Magyar Nemzeti Múzeum

2020. szeptember 24 – október 25.